

SHAREHOLDER ACTIVISM - Activisme Accionarial

L'activisme dels inversors

Tothom qui posa els seus estalvis o inverteix el seu capital en una empresa té veu en la seva gestió. L'activisme dels inversors («shareholder activism») és un mitjà a disposició de qualsevol inversor per tal de contribuir al desenvolupament sostenible de la societat. Es tracta d'exercir el seu dret de vot en les Juntes Generals d'empreses que cotitzen en borsa per millorar el comportament ètic, social i/o ecològic, per promoure el diàleg amb els executius, aplicant pressió i alhora donant suport a una gestió responsable.

Mitjançant l'exercici dels drets de vot que els donen les seves accions, els accionistes tenen dret a oposar-se a les resolucions proposades per la Junta en l'assemblea general o poden forçar resolucions i incloure en l'ordre del dia debats sobre aspectes de la gestió empresarial. Compartir (sindicar) el dret de vot en la Junta General d'accionistes constitueix un mitjà per tal que els petits inversors, les associacions, les organitzacions no governamentals, els gestors de fons socialment responsables, etc., puguin presentar-se davant la Junta, amb un sol vot i una sola veu, demanant que l'empresa es gestioni seguint una determinada línia. Fer això és el que s'anomena 'activisme accionarial'.

Es tracta d'una forma emergent d'influir sobre les empreses perquè l'inversor activista és, a la vegada, un militant d'alguna causa política i inversor de l'empresa. Res no impedeix que si es tenen prou diners es compri una quantitat d'accions d'una empresa amb la gestió de la qual no s'està d'acord, per tenir accés a l'informe de gestió i/o per intervenir en la Junta General i denunciar-la.

Cal no confondre 'activisme accionarial' i 'activisme social'. Un activista social pot considerar que el millor per al medi ambient, per a la salut, per a les necessitats del Sud, etc., seria que una determinada empresa desaparegués del tot. L'activisme accionarial és una via reformista, practicada ja per diverses organitzacions ja sigui per convicció o com a opció estratègica en un moment determinat, que vol reconvertir l'empresa, portant-la a adoptar bones pràctiques, responsables, etc.; tot i que assumeix que la seva acció de denúncia, en fer-se pública, pot tenir conseqüències sobre la confiança en l'empresa, sobre el preu de les accions, etc.

Amnistia Internacional, per ex., disposa d'un fons específic (diferent al de la tresoreria de l'organització) per comprar accions d'empreses i, un cop aconseguit el nombre mínim d'accions que donen dret a parlar a la Junta, l'exerceix per denunciar com actuen determinades empreses en països del Sud.

Però és una lluita difícil, ja que aquests agents generalment representen una proporció molt petita de la propietat de les grans empreses. El primer objectiu de l'activisme dels inversors és el de sensibilitzar els altres accionistes i tractar de conduir l'empresa cap a l'adopció de mesures socialment responsables mitjançant accions coordinades i que tinguin, si cal, ressò mediàtic. Es tracta, doncs, d'un mitjà complementari d'exercir pressió sobre el capital per fer-lo socialment responsable.

Des de quan existeix l'activisme accionarial?

Algunes esglésies protestants nord-americanes tenen grups d'activisme accionarial des de la dècada del 1940, però el seu veritable inici data de 1980 quan el grup ICCR (Interfaith Center on Corporate Responsibility) va aconseguir, gràcies a la seva presència en Juntes Generals que centenars d'empreses americanes es retiressin de Sud Àfrica en protesta per la política d'apartheid.

Com funciona?

L'inversor exerceix seus drets com a posseïdor d'accions (inclòs el dret a vot), en participar en les Juntes Generals. Ho pot fer com a membre individual o en representació d'un grup d'accionistes particulars o institucionals, que deleguen vot i veu en un inversor.

Per què cal ser un inversor actiu?

Per influir d'una manera responsable en l'estratègia de l'empresa.

Per interpel·lar els dirigents de les empreses líders sobre la seva manera de gestionar els nostres diners.

Per denunciar les pràctiques poc responsables i que poden anar en perjudici del medi ambient, dels drets dels treballadors, i del prestigi mateix de l'empresa.

A qui està destinat?

Qualsevol persona física o jurídica titular d'un nombre d'accions d'empreses suficient pot assistir a la Junta General anual i demanar per parlar. Si unes quantes ONG's, inversors sensibilitzats, etc., sindiquen les seves accions i nomenen un portaveu, no se'l pot impedir el dret a la paraula. La directiva europea que ha entrat en vigor l'any 2009 obliga que tots els països hagin d'acceptar la sindicació d'accions.

I això funciona?

Amnistia internacional, gràcies a l'existència del seu fons per comprar accions d'empreses, participa en Juntes de Dow Chemical, Chevron, Texaco i Yahoo. En aquest darrer cas va denunciar (2006) la connivència entre Yahoo i les autoritats xineses per retallar llibertats.

A la Gran Bretanya, la pràctica de l'activisme dels accionistes està molt estesa i és una raó per la inversió socialment responsable en el Regne Unit se situa per davant dels seus veïns europeus. L'activisme dels accionistes és especialment en aquest moment per a educar els altres accionistes i pot tenir un impacte real en l'empresa. Un exemple molt conegut (2002), és el de Stelios Haji-Ioannou, , el CEO d'Easyjet, va haver de dimitir arran de les crítiques a la governança corporativa del grup. A més, la premsa acostuma a estar atenta a aquestes situacions perquè en els petits accionistes hi ha molt estalvi popular, sensible

Un exemple de 'Shareholder Activism'

Sister Patricia Daly, és una monja de l'orde dominica que gestiona 110 mil milions de dòlars d'entitats religioses de l'àrea de Nova York, la 'Tri-State Coalition for Responsible Investment', que forma part, conjuntament amb jueus i protestants, del Centre Interreligiós per a la responsabilitat corporativa (ICCR). Un dels conflictes més llargs de la Germana Patricia ha estat amb General Electric (GE) a qui va acusar des de 1976 a cada Junta de contaminar amb bifenils policlorats (PCB), un tram de 200 milles de l'estat de Nova York, al riu Hudson cosa que l'empresa va admetre l'any 2005.